

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Sosyal Güvenlik hakkındaki Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 7 . 4 . 1969 - Sayı : 13168)

No.
1139

Kabul tarihi
27 . 3 . 1969

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 12 Ekim 1966 tarihinde Viyana'da imzalanan (Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında Sosyal Güvenlik hakkında Anlaşma) nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTURYA CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA ANLAŞMA

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI
VE
AVUSTURYA CUMHURBAŞKANI

Sosyal Güvenlik sahasında iki devlet arasındaki münasebetleri düzenlemek arzusu ile ve Sosyal Güvenlik konusunda uyguladıkları mevzuat bakımından her iki devlet vatandaşlarının eşit muameleye tabi tutulmaları prensibinin teyidi maksadiyle,

Bir anlaşma akdi için mutabakata varmışlar ve bu gaye ile, anlaşmayı akdetmek üzere temsilci olarak,

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI
Büyükelçi Seyfi Turagay'ı

AVUSTURYA CUMHURBAŞKANI
Federal Dışişleri Bakanı Dr. Lujo Toncec - Sorinji'ni
memur etmişlerdir.

Temsilciler, usulüne uygun olarak tanzim edilen salâhiyet belgelerini karşılıklı olarak teati ettikten sonra, aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

BÖLÜM — I.

Genel hükümler

Madde — 1.

Bu Anlaşmanın uygulanmasında :

1 — «Türkiye»

Türkiye Cumhuriyetini,

«Avusturya»

Avusturya Cumhuriyetini;

2 — «Vatandaş»

Türkiye bakımından, Türk vatandaşlığını haiz kimseyi, Avusturya bakımından, Avusturya vatandaşı sayılan kimseyi;

3 — «Mevzuat»

2 nei maddede sayılan sosyal güvenlik kollariyle ilgili olarak bir Âkid Taraf ülkesinde veya bu ülkenin bir kısmında yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmelikler ile hukuki kaymeti haiz diğer genel emir ve talimatı;

4 — «Yetkili makam»

Türkiye bakımından, Çalışma Bakanlığını, Avusturya bakımından, Federal Sosyal İşler Bakanlığını, çocuk yardımları hususunda ise Federal Maliye Bakanlığını;

5 — «Sosyal Sigorta Mercii»

2 nei maddede belirtilen mevzuatı veya bu mevzuatın bir kısmını uygulamakla görevli teşkilât veya makam;

6 — «Yetkili Sosyal Sigorta Mercii»

Sigortalının yardım isteğinde bulunduğu sırada bağlı olduğu Sosyal Sigorta Mercii veya en son sigortalı olduğu Âkid Taraf ülkesinde bulunsaydı hangi Sosyal Sigorta Merciiine bağlı olacak idiyse o Sosyal Sigorta Merciiini;

7 — «Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri»

Sigortalının uygulanacak mevzuatta tarif edilen, geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri;

8 — «Çalışma»

Uygulanacak mevzuatta belirtilen mahiyette bir çalışmayı veya faaliyeti;

9 — «Sigortalılık süresi»

Prim ödeme süreleri ile muadil süreleri;

10 — «Prim ödeme süreleri»

Âkid Taraflar mevzuatına göre prim ödeme süresi olarak kabul edilen süreleri;

11 — «Muadil süre»

Türkiye bakımından, Sosyal Sigortalar Kanununun geçici maddelerine göre nazara alınması gereken eski hizmet sürelerini, Avusturya bakımından prim ödenmiş itibar edilen süreleri;

12 — «Para yardımı», «Aylık» veya «Gelir»

Her türlü zam ve ek yardımlar ile artışlar dâhil olmak üzere, bir para yardımını, bir aylığı veya bir geliri;

13 — «Çocuk yardımı»

Avusturya bakımından, ek yardım ve analık yardımı dâhil, işçilere çocukları için yapılan yardımları;

ifade eder.

Madde — 2.

(1) Bu Anlaşma hükümleri aşağıda yazılı mevzuat hakkında uygulanır.

1 — Türkiye bakımından :

- a) Hastalık Sigortası;
- b) Analık Sigortası,
- c) İşkazlarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası;
- d) Mâlîllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları;
- e) Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı,
- f) Askerî Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığı.

2 — Avusturya Bakımından :

- a) Aşağıda yazılı özel sigortalar hariç,
Hastalık Sigortası,

- aa) Serbest Meslek erbabı için özel sigorta,
bb) Harpte ölenlerle askerlik hizmetini yaparken ölenlerin dul ve yetimleri için özel sigorta,
cc) Mesleki eğitim gören harb mâlûlleri ile askerlik hizmetini yaparken mâlûl kalanlar için özel sigorta,
dd) Federal hizmetliler için özel sigorta;
b) İşçilerin Emeklilik Sigortası,
Hizmetlilerin Emeklilik Sigortası, Maden İşçilerinin Emeklilik Sigortası;
e) Serbest meslek erbabının kaza sigortası ile harb mâlûllerinin ve askerlik hizmetini yaparken mâlûl kalıp mesleki eğitim görmekte olan kimselerin kaza sigortası hariç, kaza sigortası;
d) Çocuk yardımı.
(2) Her iki Âkîd Taraf, sosyal güvenlik sahasında kabul edilen milletlerarası sözleşmelerden doğan mevzuatı bu anlaşmanın uygulanmasında nazara almazlar.
(3) Bu anlaşma, sosyal güvenliğin yeni bir sistemi veya yeni bir kolu hakkındaki mevzuatla yeni çalışanlar grubunun hukukunu kapsıyacak mevzuat hakkında uygulanmaz.

Madde — 3.

- (1) Bu anlaşma hükümleri, anlaşmada aksine hüküm bulunmayan hallerde, Âkîd Taraflardan birinin vatandaşı olup haklarında Âkîd Taraflardan birinin mevzuatı uygulanan veya uygulanmış bulunan kimselerle bunların geçindirmekle yükümlü olduğu ve ölümlerinde hak sahibi kimseleri hakkında uygulanır.
(2) Bu anlaşma hükümleri, teknik ve idari personel dâhil, Âkîd Tarafların elçilik, daimi delegelik ve konsolosluk mensupları ile resmî hizmet personeli ve bunların şahsi hizmetlerinde çalışanlar hakkında uygulanmaz.

Madde — 4.

- (1) Haklarında bu anlaşma hükümleri uygulanan Âkîd Taraflardan birinin vatandaşlar, bu anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, 2 nci maddede belirtilen mevzuatın uygulanmasında, diğer Âkîd Taraf vatandaşlarıyla aynı hak ve vebelere sahibolurlar.
(2) Sigortalılar ile işverenlerin Sosyal Sigorta Kurumlarının ve birliklerinin muhtar idare organlarına seçilmeleri ile hakem heyetelerine üye tâyin olunmalarına mûtaallik Âkîd Taraflar mevzuatı (1) nci fıkra hükmü dışında bırakılmıştır.

Madde — 5.

- (1) Bu anlaşmada aksine hüküm bulunmayan hallerde, Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre hak edilen para yardımları, aylık ve gelir, aylık sahibi kimsenin diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikâmet etmesi sebebiyle durdurulamaz.
(2) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii, diğer Âkîd Tarafın üçüncü bir Devlet ülkesinde ikâmet eden vatandaşı hakkında, para yardımlarıyla aylık ve gelirlerin ödenmesinde, bu kimse, sanki bu tarafın üçüncü bir Devlet ülkesinde ikâmet eden kendi vatandaşymış gibi, işlem yapar.

Madde — 6.

- (1) Bu anlaşma hükümlerine göre, aynı sigortalılık süresi veya sigorta vakası sebebiyle veya aynı mahiyette olmak üzere, her iki Âkîd Taraf mevzuatına dayanılarak mükerrer yardım talebinde bulunulamıyacağı gibi, yapılmakta olan mükerrer yardımlar da devam ettirilemez. Şu kadar ki, bu anlaşmanın II nci bölümünün 2 nci kısmı gereğince Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortasından doğan haklar bu hükmün dışındadır.

(2) Bir sosyal sigorta yardımından faydalanılması veya başka mahiyette diğer bir istihkakın bulunması veyahut ücretli bir işte çalışılması veya Sosyal Sigorta tatbikatı ile ilgili bir durum, Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre bir yardıma hak iddia edilmesi veya bir yardımın sağlanması veyahut sosyal sigortaya mecburi veya ihtiyari olarak tabi tutulması bakımlarından nasıl bir hukukî netice doğuruyorsa, yukarıda belirtilen hallerin diğer Âkîd Taraf ülkesinde vukubulması da aynı hukukî neticeleri doğurur.

Madde — 7.

8 nci ve 9 ncu maddeler hükümleri saklı kalmak kaydıyla Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde çalıştırılan kimseler hakkında, bunların diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikâmet etmeleri veya işverenin ikâmetgâhının veyahut işyeri merkezinin diğer Âkîd Taraf ülkesinde bulunması halinde dahi, çalışılan ülkede yürürlükte olan mevzuat uygulanır.

Madde — 8.

(1) Aşağıda belirtilen hususlar 7 nci malle hükmü dışında bırakılmıştır.

a) Çalışmakta olan bir kimsenin Âkîd Taraflardan birinin ülkesinden diğer Âkîd Taraf ülkesine işvereni tarafından gönderilmiş olması halinde, bu ülkedeki çalışmasının ilk 24 ayı için, kendisini gönderen işverenin ülkesinde çalışıyormuş gibi, hakkında bu ülkede cari mevzuatın uygulanmasına devam olunur. Çalışma süresi bu müddeti aştığı takdirde, çalıştırılan ile işveren 24 aylık müddetin bitiminden en geç bir ay evvel mutabakata varırlar ve diğer Âkîd Tarafın yetkili makâmı buna muvafakat ederse, bu kimse hakkında işyeri merkezinin bulunduğu Âkîd Taraf mevzuatının uygulanmasına devam edilir. Bu hususta karar verilmenden önce mevzuatı uygulanacak olan Âkîd Taraf ülkesindeki yetkili makama, bu husustaki mütalâasını bildirmek için, imkân verilir.

b) Merkezi Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan, başka bir kimsenin hesabına veya kendi hesabına insan veya yük taşıyan bir işverenin hizmetinde çalışan bir kimse, bir işin icrası için diğer Âkîd Taraf ülkesine gönderildiği takdirde, o kimse hakkında, işyeri merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi, bu taraf mevzuatı uygulanır. Merkezi Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işverenin diğer Âkîd Taraf ülkesindeki bir şubesinde çalışan bir kimse hakkında, şubenin bulunduğu Âkîd Taraf mevzuatı uygulanır.

(2) (1) nci fıkrada belirtilen hükümler, çalışanın vatandaşlık durumuna bakılmaksızın, uygulanır.

Madde — 9.

Çalıştırılan kimselerin çalışmalarından dolayı diğer Âkîd Taraf ülkesindeki bir Sosyal Sigorta sistemine tabi olmalarının gerekmesi veya diğer Âkîd Taraf ülkesindeki yetkili makâm tarafından sosyal güvenlik sahasındaki bir rejime tabi tutulmaları halinde, ilgili kimse ile işverenin müşterek talebi üzerine, 7 nci madde ile 8 nci maddenin (1) nci fıkrasının (b) bendi gereğince, mevzuatı uygulanacak olan Âkîd Tarafın yetkili makâmı bu mevzuatın uygulanmasından istisna edilmeletini kabul edebilir. Karar alınmasından önce diğer Âkîd Taraf yetkili makâmına mütalâa serdetmek imkânı verilir.

BÖLÜM — II

Özel hükümler

Kısım : 1

Hastalık Sigortası

Madde — 10.

Birbirini talebeden sürelerde içinde veya münavebe ile her iki Âkîd Taraf mevzuatına tabi bulunan bir sigortalının yardım hakkının doğması, idamesi ve ühyasında, her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri, aynı zamana rastlamamak şartı ile birleştirilir.

Madde — 11.

(1) Diğer Âkîd Taraf ülkesine giden bir sigortalı, kendisi ve gittiği ülkede bulunan geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri bu taraf mevzuatında derpiş edilen yardımlardan aşağıda yazılı şartlarla faydalanırlar.

- Gittiği Âkîd Taraf ülkesine son girişinde çalışabilir durumda olmak,
- Bu ülkeye son girişini mütaakip mecburi sigortaya tabi tutulmuş olmak,
- Sürelerin birleştirilmesi hakkındaki 10 ncu madde hükümlerine göre, gittiği Âkîd Taraf ülkesinde cari mevzuatta derpiş edilen şartları yerine getirmiş olmak.

(2) Durumu (1) nci fıkra hükmüne uygun bir sigortalının (a), (b) ve (c) bendlerinde yazılı şartları yerine getirmemiş olması ve sigorta vakasının sigortalının ikâmet yerini değiştirmeden evvel sigortalı bulunduğu ülkede cari mevzuatta derpiş edilen süre içinde vukubulması halinde, yardım o taraf mevzuatına göre sağlanır. Bu halde, 12 nci maddenin (3) ile (6) fıkraları hükümleri uygulanır.

Madde — 12.

(1) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta merciiine bağlı olarak sigortalı bulunan ve bu Taraf ülkesinde ikâmet eden bir sigortalıya, geçici olarak diğer Âkîd Taraf ülkesinde bulunduğu sırada durumu derhal sağlık yardımı yapılmasını gerektirdiği takdirde, hastahane tedavileri dâhil, yardım yapılır.

(2) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Merciiinden yardım talebetme hakkı bulunan ve bu taraf ülkesinde ikâmet eden bir sigortalı, ikâmetgâhını diğer Âkîd Taraf ülkesine nakletmesi halinde de, bu hakkını muhafaza eder. Sigortalı ikâmetgâhını değiştirmeden önce yetkili Sosyal Sigorta merciiinin muvafakatini almakla zorunludur. Muvafakat talebi, yalnız sigortalının sağlık durumu sebebiyle reddolunabilir. Muvafakat, şartların mevcut bulunması, ancak elde olmayan sebeplerle önceden alınmamış bulunması, halinde, sonradan da alınabilir. Anahk yardımları için bu muvafakat sigorta vakasının oluşundan önce verilebilir.

(3) Bir sigortalının (1) ve (2) nci fıkralar gereğince yardıma hak kazanmış olması halinde, sağlık yardımları, sigortalının bulunduğu veya yeni oturmakta olduğu mahaldeki Sosyal Sigorta Mercii tarafından ve hususiyle yardımın şekil, tarz ve şümulü bakımından, bu Sosyal Sigorta Merciiinin uyguladığı mevzuata göre sağlanır.

Şu kadar ki, yardım süresi, yetkili Sosyal Sigorta merciiinin uyguladığı mevzuata göre tesbit edilir.

(4) (1) ve (2) nci fıkralar gereğince yapılacak protez yardımları ile mühim yekûn tutan diğer sağlık yardımları yetkili sosyal sigorta merciiinin muvafakatine bağlıdır. Ancak, bu hüküm mutlak âcil vakalar için uygulanmaz. Mutlak âcil vakalar, yardımın gecikmesi halinde sigortalının hayatının veya sağlığının tehlikeye düşmesi bahis konusu olan vakalardır.

(5) (1) ve (2) nei fıkralar gereğince yapılacak para yardımları yetkili Sosyal Sigorta Mercii'nin uygulandığı mevzuata göre sağlanır. Bu yardımlar, Âkîd Taraflardan birinin yetkili Sosyal Sigorta Mercii hesabına, diğer Âkîd Tarafın Sosyal Sigorta Mercii tarafından tatbikat anlaşmasında tesbit edilecek usul ve esaslar dâhilinde ödenebilir.

(6) (1) - (5) nei fıkralar hükümleri, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri hakkında da uygulanır.

Madde — 13.

(1) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii'ne bağlı bir sigortalının diğer Âkîd Taraf ülkesinde ikamet etmekte bulunan geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri, sigortalı diğer taraftaki Sosyal Sigorta Mercii'ne bağlı imiş gibi, sağlık yardımlarından faydalanırlar. Yardım şekil ve şümul bakımından, bu taraf Sosyal Sigorta Mercii'nin uyguladığı mevzuata göre sağlanır. Şu kadar ki, yardım süresi, sigortalının çalışmakta olduğu Âkîd Taraf mevzuatına göre tesbit edilir.

(2) Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri, ikametgâhlarını yetkili Sosyal Sigorta mercii'nin bulunduğu Âkîd Taraf ülkesine naklettikleri takdirde, yardımlar bu taraf mevzuatına göre sağlanır. Bu hüküm, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimselerin, aynı hastalık veya anahk vakası sebebiyle, ikametgâhlarının değişmesinden önce oturmakta oldukları Âkîd Taraf ülkesindeki Sosyal Sigorta Mercii'nden yardım almış olmaları halinde de uygulanır. Âkîd Taraflardan birinin mevzuatında yardımlar için azami bir sürenin derpiş edilmiş olması halinde, aynı hastalık veya anahk vakası için diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre yardım yapılmış olan süreler yetkili Sosyal Sigorta Mercii tarafından nazara alınır.

(3) İki Âkîd Taraf mevzuatına göre sigortalı olan kimselerin aynı zamanda geçindirmekle yükümlü oldukları bir kimse, yalnız, ikamet ettiği ülkedeki yetkili Sosyal Sigorta Mercii'nin uyguladığı mevzuata göre sağlanan yardımlardan faydalanır.

Madde — 14.

(1) Âkîd taraflar mevzuatına göre aylık veya gelir almaya hak kazanmış olan bir kimse, Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde ikamet etmekte olduğu ve bu Taraf mevzuatına göre sağlık yardımına hak kazandığı takdirde, kendisine ve geçindirmekle yükümlü olduğu kimselerine, munhasıran ikamet ettiği Âkîd Taraf ülkesindeki mevzuata göre aylık veya gelir almaya hakkı varmış gibi, ikamet mahallindeki Sosyal Sigorta Mercii tarafından sağlık yardımı yapılır. Bu yardımlar aylık veya gelir sahibinin ikamet etmekte olduğu ülkedeki Sosyal Sigorta Mercii borçlandırılmak suretiyle yapılır. 12 nei maddenin (1) ve (3) - (6) nei fıkraları hükümleri ile 13 neü madde hükümleri bu halde de uygulanır.

(2) Yalnız bir Âkîd Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan ve diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre sağlık yardımlarına da müstehak bulunduğu takdirde, kendisine veya geçindirmekle yükümlü olduğu kimselerine gerekli sağlık yardımları, ikamet etmekte olduğu tarafın Sosyal Sigorta Mercii tarafından ve sanki bu Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir almakta imiş gibi, sağlanır.

(3) Bir Âkîd Taraf mevzuatına göre, sağlık yardımlarını karşılamak üzere aylık veya gelirden kesintiler yapılması derpiş edilmiş ise, aylık veya geliri ödeyen Sigorta Mercii bu kesintileri yapmaya yetkilidir.

Madde — 15.

11 nei maddenin (2) nei, 12 nei maddenin (1), (2) ve (6) nei, 13 neü maddenin (1) nei ve 14 neü maddenin (2) nei fıkraları gereğince yapılacak sağlık yardımları,

Türkiye'de :

Sosyal Sigortalar Kurumu,

Avustralya'da :

İlgilinin ikamet ettiği mahaldeki yetkili Sosyal Sigorta Kurumu (Gebietskrankenkasse für Arbeiter und Angestellte),
Tarafından sağlanır.

Madde — 16.

(1) 11 nci maddenin (2) nci, 12 nci maddenin (1), (2) ve (6) nci, 13 ncü maddenin (1) nci ve 14 ncü maddenin (2) nci fıkraları gereğince, yapılan sağlık yardımlarına ait masraflar idare masrafları hariç, yetkili Sosyal Sigorta mercilerince, bu yardımları sağlamış olan Sosyal Sigorta Mercilerine ödenir.

(2) İlgili Sosyal Sigorta Mercileri, işlerin idari bakımdan basitleştirilmesi maksadı ile, her iki Âkîd Tarafın yetkili makamlarının tasvibi ile, bütün vakalar veya belirli vaka grupları için, münferit hesaplaşmalar yerine, maktu ödeme yapılması hususunda mutabakata varabilirler.

Madde — 17.

(1) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olan veya aylık veyahut gelir almaya hak kazanmış bulunan bir kimsenin veyahut bunun geçindirmekle yükümlü olduğu kimsenin diğer Âkîd Taraf ülkesinde ölümü halinde, ölüm, mevzuatı uygulanan Taraf ülkesinde vukubulmuş sayılır.

(2) Cenaze yardımı bu yardımı alacak olan kimsenin diğer Âkîd Taraf ülkesinde bulunması halinde de yetkili Sosyal Sigorta merciiince ödenir.

Kısım : 2.

Mâfûlîk, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları

Madde — 18.

(1) Birbirini takibeden süreler içinde veya münavebe ile her iki Âkîd Taraf mevzuatına tabi bulunan bir sigortalının yardım hakkının doğması, idamesi veya ihyasında, her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri aynı zamana rastlamamak şartıyla, birleştirilir.

(2) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, belirli yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir rejime tabi bir iş kolunda geçmiş olmasına bağlı bulunduğu takdirde, bu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığının tesbiti için, diğer Âkîd Taraf ülkesinde cari benzer veya değişik rejimlere uygun olarak aynı iş kolunda geçen sigortalılık süreleri, bu süreler aynı zamana rastlamamak şartıyla, birleştirilir.

(3) Bir Âkîd Taraf mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık süresinin altı aydan az olması halinde bu taraf mevzuatına göre hiçbir yardım yapılmaz. Bu takdirde, bu süreler, diğer Âkîd Tarafın yetkili Sosyal Sigorta mercii tarafından yardım hakkının doğması, idamesi ve ihyasında nazara alınır, 19 ncü maddenin (3) ncü fıkrası gereğince ödenecek olan kısmî aylığın tesbitinde nazara alınmaz. Şu kadar ki, ilk Âkîd Tarafın mevzuatına göre geçen ve bu mevzuata göre nazara alınması gereken sigortalılık süreleri müstakillen yardım hakkının kazanılmasına yetiyorsa bu hüküm uygulanmaz.

Madde — 19.

(1) 18 nci maddede söz konusu olan bir sigortalının veya ölümü halinde hak sahibi kimselerinin talepleri üzerine yapılacak yardımlar aşağıda yazılı (2) - (5) nci fıkralar hükümlerine göre tesbit edilir.

(2) Âkîd Tarafların yetkili Sosyal Sigorta mercilerinden her biri, sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi hakkındaki 18 nci madde hükmünü göz önünde bulundurarak, ilgilinin, uygulanacak mevzuata göre aylık bağlanmasına hak kazanıp kazanmadığını kendi mevzuatına göre tâyin eder.

(3) Aylığa hak kazanılmış olması halinde, bu aylık, aşağıda belirtildiği şekilde hesaplanır :

a) Her iki Âkîd Tarafın yetkili Sosyal Sigorta mercileri önce, diğer Âkîd Taraf mevzuatına tabi olarak geçen ve o taraf mevzuatına göre aylığın hesaplanmasında nazara alınması gereken bütün sigortalılık sürelerini kendi mevzuatına göre de aylığın hesabında nazara alınması gereken sigortalılık süreleriymiş gibi kabul ederek sigortalıya yine kendi mevzuatına göre bağlanması gereken aylık miktarını hesaplarlar. Bu tutarın hesaplanmasında Avusturya Sosyal Sigorta Mercii, munzam sigorta primlerini ve munzam yardımları nazara almaz.

b) Bundan sonra, her iki Âkîd Tarafın yetkili Sosyal Sigorta mercileri, kendi mevzuatına göre nazara alınan sigortalılık süresine isabet eden aylık tutarının her iki taraf mevzuatına göre nazara alınan sigortalılık sürelerinin toplamına göre bulunan aylık tutarına olan nisbetini tesbit eder. Bu suretle tesbit edilen miktar, Sosyal Sigorta Mercii'nin ilgiliye ödiyeceği aylığı teşkil eder.

c) Avusturya Sosyal Sigorta Mercii, (b) bendine göre hesaplanan kısmı aylık tutarını, munzam sigorta primleri ve munzam yardımlara göre artırır.

(4) (3) ncu fıkranın uygulanmasında, prim ödeme süreleri ve muadil süreler aşağıdaki esaslar dâhilinde birleştirilir :

a) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre mecburî sigortaya tabi olarak geçen bir sigortalılık süresi diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre isteğe bağlı bir sigortalılık süresi ile aynı zamana rastladığı takdirde, yalnız mecburî sigortaya tabi olarak geçen süre nazara alınır.

b) Âkîd taraflardan birinin mevzuatına göre bir prim ödeme süresi diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre bir muadil süre ile aynı zamana rastladığı takdirde, yalnız prim ödeme süresi nazara alınır.

c) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen bir muadil süre diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre geçen bir muadil süre ile aynı zamana rastladığı takdirde yalnız ilgilinin en son sigortalı bulunduğu Âkîd Taraf mevzuatına göre geçen muadil süre nazara alınır. İlgilinin bu süreden önce hiç bir Âkîd Taraf ülkesinde geçen sigortalılık süresi yoksa, yalnız, bu süreden sonra ilk defa olarak sigortalı bulunduğu Âkîd Taraf mevzuatına göre geçen muadil süre nazara alınır.

d) (a) bendi gereğince, Avusturya Emeklilik Sigortasında isteğe bağlı olarak geçen sürenin nazara alınmaması halinde, bu süreler için ödenmiş olan primler Avusturya'da ödenmiş munzam primler olarak kabul edilir.

Madde — 20.

(1) Sigortalı, sigortalılık sürelerinin 18 nci madde hükümleri gereğince belirli bir zamanda birleştirilmesi halinde, kendisi hakkında uygulanacak Âkîd Taraflar mevzuatında derpiş edilen şartlardan yalnız bir Âkîd Taraf mevzuatındakileri yerine getirmişse aylık tutarı 19 ncu maddenin (3) ncu fıkrasına göre hesaplanır.

(2) Sigortalı, belirli bir zamanda her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre değil de bunlardan yalnız birinin mevzuatına göre ve diğer Âkîd Taraf mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerinin nazara alınmasına lüzum kalmaksızın aylığa hak kazanma şartlarını yerine getirdiği takdirde, aylık tutarı, yalnız o taraf mevzuatına göre ve munhasıran o tarafta geçen sigortalılık süreleri nazara alınmak suretiyle tesbit olunur.

(3) Yukardaki (1) ve (2) nei fıkralara göre tesbit edilmiş olan aylıklar, 18 nci madde gereğince birleştirilen sigortalılık sürelerine göre diğer Âkîd Taraf mevzuatına uygun olarak da aylık bağlanmasına hak kazanılınca 19 ncu maddenin (3) ncu fıkrası gereğince, yeniden tesbit olunur. Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii'ne ödenen aylık, diğer Âkîd Taraf Mercii-

ne aylık ödenmesine başlandığı gün itibariyle yeniden tesbit edilir. Evvelce verilmiş bulunan bir karar ayliğin yeniden tesbitine mâni teşkil etmez.

(4) (2) ne fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, haklarında bu kısım hükümleri uygulanan kimseler, ayliğin yalnız bir Âkîd Taraf mevzuatına göre bağlanmasını istiyemezler.

Madde — 21.

(1) Bir kimse, Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, 18 ne maddenin (1) ne fıkrası hükümlerinin uygulanmasına lüzum kalmaksızın aylık bağlanmasına müstahak bulunduğu, diğer Âkîd Taraf mevzuatına göre ise, anılan hükümler uygulanmak suretiyle, ayliğa hak kazanabildiği ve yukarıda yazılı ilk Âkîd Taraf mevzuatına göre bağlanabilecek aylık, 19 ne maddenin (3) ne fıkrası gereğince tesbit edilen kısmî aylıkların toplamından daha fazla olduğu takdirde, bu tarafın yetkili Sosyal Sigorta Mercii, 19 ne maddenin (3) ne fıkrası gereğince hesaplanan kısmî ayliğı, kısmî aylıklar toplamı ile kendi mevzuatına göre bağlanabilecek aylık tutarları arasındaki fark kadar artırır.

(2) Sigortalı bir kimse 18 ne maddenin (1) ne fıkrası uygulanmaksızın her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre aylık bağlanmasına müstahak ise ve her iki aylık da 19 ne maddenin (3) ne fıkrasına göre tesbit edilen kısmî aylıkların toplamından yüksek ise, kendi mevzuatına göre daha yüksek aylık bağlayabilecek olan Âkîd Tarafın yetkili Sosyal Sigorta Mercii, 19 ne maddenin (3) ne fıkrasına göre bağlayacağı ayliğı, kısmî aylıkların toplamı ile yalnız kendi mevzuatına göre bağlayabileceği aylık tutarı arasındaki fark kadar artırır. Diğer Âkîd Tarafın Sosyal Sigorta Mercii, yukarıdaki farkı ödemekle mükellef olan Sosyal Sigorta Mercisine, bu farkın 19 ne maddenin (3) ne fıkrasında belirtilen nisbete tekabül eden kısmının, kendi mevzuatına göre ve 19 ne maddenin (3) ne fıkrası nazara alınmaksızın ödemesi gereken miktarı aşmamak şartıyla öder.

(3) Farkın tesbitine esas teşkil edilen aylık miktarlarının değişmesi veya tahvil kurumunun % 10 un üstünde bir değişiklik göstermesi halinde, arasındaki fark yeniden tesbit olunur.

KISIM : 3

İşkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası

Madde — 22.

(1) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir işkazası veya meslek hastalığı sonucu işgöremezlik derecesinin tâyininde, daha önce vukubulmuş işkazalarının veya meslek hastalıklarının da nazara alınması gerekiyorsa, daha önce vukubulmuş veya geçirilmiş olan ve diğer Âkîd Taraf mevzuatı şümulüne giren işkazaları ile meslek hastalıkları bu taraf mevzuatına göre vukubulmuş veya geçirilmiş kabul edilir.

(2) Sonradan vukubulan sigorta vakası dolayısıyla yardımda bulunması gereken Sosyal Sigorta Mercii, yapacağı kendi mevzuatına göre nazara alınması gereken işkazası (meslek hastalığı) nın sebebolduğu işgöremezlik derecesine göre tâyin eder.

Madde — 23.

(1) Her iki Âkîd Taraf mevzuatına göre meslek hastalığı olarak kabul edilen bir hastalığa sebebolabilecek mahiyette bir işte çalışmış olan bir sigortalıya bu meslek hastalığı dolayısıyla yapılması gereken yardımlar, sigortalı son olarak hangi Âkîd Taraf ülkesinde mahiyeti itibariyle böyle bir meslek hastalığına sebebolabilecek bir işte çalışmışsa, o taraf Sosyal Sigorta Mercisine sağlanır. İki Âkîd Tarafın Sosyal Sigorta Mercileri son olarak yapılan işin değil de munhasıran diğer Âkîd Taraf ülkesinde yapılan işin sigortalının çalışma gücünün azalmasına sebebolduğu hususunda mutabakata varırlarsa, yardım mükellefiyeti bu işin yapıldığı Âkîd Taraf ülkesindeki Sosyal Sigorta mercisine akdolur.

(2) Âkid Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı sebebiyle yardım almış veya almakta bulunan bir kimse, aynı hastalığın artması sebebiyle diğer Âkid Tarafın mevzuatına göre yardım talebettiği takdirde, yardımı yapmış veyayapılmakta olan Âkid Taraf Sosyal Sigorta Mercii, hastalığın artmasını nazara alarak, bu yardımı yapmakla da zorunludur.

Madde — 24.

(1) Uğradığı bir işkazası veya tutulduğu meslek hastalığı sebebiyle, Âkid Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlık yardımı yapılmasına hak kazanmış bulunan bir kimse diğer Âkid Taraf ülkesine gittiği takdirde de bu hakkını muhafaza eder. Bu halde 12 nci maddenin (1) - (4) nü fıkraları uygulanır.

(2) Âkid Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı bulunan ve diğer Âkid Taraf ülkesinde bir işkazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan veya bu taraf ülkesinde evvelce uğradığı işkazası veya tutulduğu meslek hastalığı sebebiyle durumu sağlık yardımı yapılmasını gerektiren bir kimse, isteği üzerine bu taraf mevzuatına göre sağlık yardımından faydalanır.

(3) (1) ve (2) nci fıkraların uygulanmasında, sağlık yardımları yetkili Sosyal Sigorta Mercii hesabına Türkiye'de:

Sosyal Sigortalar Kurumu,
Avusturya'da:

İlgilinin ikamet mahallindeki yetkili İşçilerin ve Hizmetlilerin Hastalık Sigortası (Gebietkrankenkasse für Arbeiter und Angestellte) veya Genel Kaza Sigortası Kurumu (Allgemeine Unfallversicherungsanstalt),

Tarafından ve bu mercilerin uyguladığı mevzuata göre sağlanır. Bu halde 12 nci maddenin (4) nci fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Yetkili Sosyal Sigorta Mercii, yardımları yapan Sosyal Sigorta Mercine, yardımla ilgili masrafları, idare masrafları hariç, öder.

(5) (1) ve (2) nci fıkraların uygulanmasında, para yardımları, yetkili Sosyal Sigorta Mercii'nin uyguladığı mevzuata göre sağlanır. Bu yardımlar, Âkid Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii tarafından, tatbikat anlaşmasında tesbit edilecek şekil ve surette olmak üzere, yetkili Sosyal Sigorta Mercii hesabına yapılabilir.

KISIM : 4

Çocuk yardımları

Madde — 25.

(1) Avusturya mevzuatına göre verilmiş çalışma müsaadesiyle Avusturya'da işçi olarak çalışan Türk vatandaşları, ikametgâhları Avusturya'da bulunmasa ve normal olarak Avusturya'da oturmasalar dahi, Avusturya mevzuatına göre ödenen çocuk yardımı, munzam çocuk yardımı ve analık yardımlarından Türkiye'de yaşayan çocukları için faydalanırlar. Aralıksız olarak en az üç ay çalışmamış olması halinde bu yardımlar yapılmaz.

(2) Çocuk yardımı bakımından 5 nci maddede hükmü yukarıda (1) nci fıkra hükmünün yerine getirilmiş olması ve bu fıkraya uygun olarak çalışılması dolayısıyla mevcut kanuni hastalık sigortasına müsteniden her hangi bir Avusturya sigorta teşkilâtından para yardımı alınması hallerinde uygulanır.

(3) (1) nci fıkra hükmüne uygun olarak işçi çalıştıran işverenin ikametgâhının veya işyeri merkezinin Avusturya Cumhuriyeti dâhilinde bulunmaması halinde sözü geçen fıkra hükmü uygulanmaz, ancak böyle bir işyerinin Avusturya'da bulunan şubesinin işçileri hakkında uygulanır.

(4) 9 ncu maddede hükmü çocuk yardımları hakkında uygulanmaz.

BÖLÜM — III

Çeşitli hükümler

Madde — 26.

(1) Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanmasında alınması gerekli bütün tedbirleri birlikte tayım ederler. Yetkili makamlar, özellikle hastalık, málállük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile işkazarlarıyla meslek hastalıkları sigortasının kolaylıkla uygulanabilmesini sağlamak üzere irtibat büroları kurulması hususunda mutabakata varırlar.

(2) Yetkili makamlar :

- a) Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak alınan bütün tedbirler,
 - b) Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili mevzuatta yapılan bütün değışiklikler,
- Hakkında, karşılıklı olarak, birbirlerine bilgi verirler.

(3) Her iki Ákíd Tarafın idare makamları ile Sosyal Sigorta Mercileri, bu Anlaşmanın uygulanmasında, sanki kendi mevzuatını uyguluyorlarmış gibi, birbirlerine yardım ederler. Bu yardımlar parasızdır. Bununla beraber, Ákíd Tarafların yetkili makamları, bazı masrafların karşılanması hususunda mutabakata varabilirler.

Madde — 27.

(1) Ákíd Taraflardan birinin mevzuatına göre, diğér Ákíd Taraf ülkesinde bulunan kimselerin sağlık muayenelerinin yapılması gerektiğii takdirde, ilğililerin bulunduğu Ákíd Taraf ülkesindeki Sosyal Sigorta Mercii, yetkili Sosyal Sigorta Merciiinin talebi üzerine, bu muayeneleri yaptırır. Sağlık muayenesi masrafları seyahat masrafları, kesilen ücretler, bir sağlık tesisine yatırılarak yaptırılan müşahede masrafları ve sair para harcamaları, posta masrafları hariç, yetkili Sosyal Sigorta Mercii tarafından karşılanır. Her iki Ákíd Taraf Sosyal Sigorta Mercilerinin menfaati sağlık yardımlarının yapılmasını gerektiriyorsa, masraflar iade edilmez.

(2) Málállüğün ve iş görmezliğin tesbitinde diğér Ákíd Taraf ülkesinde tanzim edilmiş bulunan sağlık raporları da esas olarak kabul edilir.

Madde — 28.

Ákíd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Merciiine borçlanılmış olan primler, diğér Ákíd Taraf ülkesinde, bu ülkedeki Sosyal Sigorta Merciiine ait primler tahsili hususunda cari usullere göre tahsil edilir.

Madde — 29.

(1) Ákíd Taraflardan birinin mevzuatına göre, diğér Ákíd Taraf ülkesinde uğradığı bir zarar dolayısıyla yardım gören bir kimse, o ülkede üçüncü bir şahıstan zararın tazminini talep hakkına sahip ise, bu hak, ilgili mevzuat dairesinde, yardımı yapacak olan Ákíd Tarafın Sosyal Sigorta Merciiine intikal eder.

(2) Zarara sebeb olan vaka dolayısıyla, her iki Ákíd Tarafın Sosyal Sigorta Mercileri de tazminat talebetmek hakkına sahip iseler, üçüncü şahıs (1) nci fıkra gereğince her iki Sosyal Sigorta Merciiine ödenmesi gereken tazminatı bunlardan birine veya diğérine ödiyerek mükellefiyetini yerine getirmiş sayılabilir. Bu durumda her iki Ákíd Tarafın Sosyal Sigorta Mercileri müteselsil alacaklı sayılırlar ve alınacak tazminatı, yapacakları yardımlarla orantılı olarak paylaşırlar.

Madde — 30.

(1) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatı gereğince kullanılacak belgeler ve sair evrak vergi, resim ve harclardan (Konsolosluk harçları dâhil) mevzuat icabı kısmen veya tamamen muaf ise, bu muafiyet, işbu Anlaşmanın uygulanmasında, diğer Âkîd Tarafın mevzuatına göre tanzimi gereken belgeler ve sair evraka da teşmil olunur.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasında ibraz edilecek belgelerin ve sair evrakın tasdikine lüzum yoktur.

Madde — 31.

Âkîd Taraflardan birinin İdare Makamları ile Sosyal Sigorta Mercileri kendilerine verilen dilekçeleri veya sair belgeleri, diğer Âkîd Tarafın resmî dilinde yazılmış olmaları yüzünden, reddedemezler.

Madde — 32.

(1) Bu Anlaşma hükümlerine göre doğacak bir hak dolayısıyla Âkîd Taraflardan birinin yetkili merciine yapılmış olan bir yardım talebi diğer Âkîd Tarafın yetkili merciine de yapılmış sayılır.

(2) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre, o Tarafın İdare Makamına veya Sosyal Sigorta Merciiine belirli bir süre içinde yapılması gereken bir müracaat, beyan veya itiraz aynı süre içinde diğer Âkîd Tarafın yetkili merciine de yapılabilir. Bu müracaat, beyan veya itiraz doğrudan doğruya veya Âkîd Tarafın Yetkili Makamı aracılığı ile vakit geçirmeksizin diğer Âkîd Tarafın yetkili merciine intikal ettirilir.

Madde — 33.

(1) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii bu Anlaşma hükümlerine göre, diğer Âkîd Taraf ülkesinde bulunan hak sahibi bir kimseye yapacağı ödemeleri bu merciiin bulunduğu memleket parası ile yapmakla taahhüdünü yerine getirmiş olur. Ödemeler diğer Âkîd Taraf ülkesinde bulunan bir Sosyal Sigorta Merciiine yapılacaksa, bu ödemeler, parayı alacak olan Sosyal Sigorta merciiinin bulunduğu memleketteki para ile yapılır.

(2) Bu Anlaşma hükümlerine göre yapılacak para transferleri, Âkîd Tarafların transfer tarihinde cari tediyeye anlaşmalarına göre yapılır.

Madde — 34.

(1) Âkîd Taraflar arasında bu Anlaşmanın tefsiri veya uygulanmasında çıkacak anlaşmazlıkları, Âkîd Tarafların yetkili makamları müzakere yoluyla halletmeye çalışırlar.

(2) Anlaşmazlığın bu suretle halli, müzakerelerin başlamasını takibeden altı ay içinde mümkün olmadığı takdirde, anlaşmazlık, Âkîd Taraflardan birinin veya her ikisinin isteği üzerine ve her iki tarafın varacakları mutabakata göre teşekkül edecek bir hakem heyetine verilir. Heyetin takibedeceği usuller de aynı şekilde tesbit edilir.

(3) Hakem heyeti anlaşmazlık konusu mesele hakkında, bu Anlaşmanın ruhuna ve prensiplerine göre karar verir. Hakem heyetinin kararı kesin olup tarafları bağlar.

Madde — 35.

(1) Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii yardımı hak kazanmış olan bir kimseye bir avans ödemiş ise, bu Sosyal Sigorta Mercii veya bu merciiin talebi üzerine diğer Âkîd Tarafın

yetkili Sosyal Sigorta Mercii, avansı, ilgilinin aynı devre içinde tahakkuk edecek alacaklarından mahsubedebilir.

(2) 20 nci maddenin (3) ncü fıkrası gereğince yardımın yeniden tesbiti veya 21 nci maddenin uygulanması halinde, Âkîd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta Mercii, yardıma hak kazanan kimseye hakkından fazla bir ödemede bulunmuş ise, bu Sosyal Sigorta Mercii, ödemeyi yapan Merciden, fazla olarak ödenmiş olan paranın, diğer Âkîd Tarafın Sosyal Sigorta Merciiince bu devre için sonradan yapılacak ödemelerden kendi hesabına kesilmesini isteyebilir.

(3) Âkîd Taraflardan birinin mevzuatına göre para yardımına hak kazanmış olan bir kimseye, yardıma hak kazandığı süre için, bir sosyal yardım müessesesinden veya işsizlik sigortasından geçişi olarak veyahut intikal devresinde bir yardım yapılmışsa yetkili Sosyal Sigorta Mercii veya ödemede bulunan merci bu yardımları, ilgili müesseselerin talebi üzerine ve onların hesabına, sanki bu yardımlar talebi yapan müessesenin merkezinin bulunduğu Âkîd Taraf ülkesinde cari mevzuata uygun olarak yapılmış yardımların gibi, aynı süre için sonradan ödenecek sigorta yardımlarından aynı miktarda keser.

BÖLÜM - IV

Geçici ve son hükümler

Madde — 36

(1) Bu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için her hangi bir ödeme yapılmasına hak kazandırmaz.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasında, yardım hakkının tesbiti bakımından, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce, Âkîd, Tarafların mevzuatına tabi olarak geçmiş bulunan sigortalık süreleri de nazar alınır.

(3) Bu Anlaşma, yukarıdaki (1) nci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla, yürürlük tarihinden önce vukuca gelmiş olan sigorta vakaları hakkında da uygulanır. Bu hallerde Anlaşma hükümlerine göre :

a) Yalnız bu Anlaşmaya dayanılarak bağlanabilecek gelir veya aylıklar, ilgilinin müracaati üzerine, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tesbit edilir.

b) Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce tesbit edilmiş bulunan aylık ve gelirler, aylık sahibinin talebi üzerine yeniden tesbit edilir. Bu aylık ve gelirler resen de yeniden tesbit edilebilir. Bu takdirde Sosyal sigorta merciiinin, aylık sahibine muameleye başladığını bildirdiği tarih dilekçe tarihi olarak kabul edilir.

c) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce diğer Âkîd Tarafın ülkesinde bulunmaları dolayısıyla aylık veya geliri durdurulmuş olan kimselerin müracaati üzerine aylık veya gelirlerin yeniden ödenmesine başlanır.

Aylık veya gelirin tesbiti veya yeniden tesbiti veyahut ödenmesi hakkındaki talebin Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapılması veya resen yapılan yeni tesbitin bu süre içinde yapılmış olması halinde aylık veya gelirler Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, aksi halde, Âkîd Tarafların kendi mevzuatına göre tâyin edilecek tarihten başlar.

(4) Her iki Âkîd Taraf mevzuatında yardımların zaman aşımına uğraması veya hakkın sukut etmesi hakkında hükümler varsa ve müracaat Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapılmışsa, (3) ncü fıkranın (a) bendinin uygulanması dolayısıyla doğacak haklar bakımından Âkîd Tarafların bu husustaki mevzuatı uygulanmaz. Müracaatın iki yıllık sürenin nihayete erdiği tarihten sonra yapılmış olması halinde ise, hakkın zaman aşımına uğramamış ve sukût etmemiş bulunması şartıyla, yardıma müracaat tarihinden itibaren hak kazanılır. Şu kadar ki, Âkîd Taraflar mevzuatında daha müsait hükümler varsa yardıma bu tarihten önce de hak kazanılır.

(5) (3) maddesinde derpiş edilen hallerde de 35 nci maddenin (2) nci fıkrası hükümleri uygulanır.

(6) Aylık veya gelirin yeniden tesbiti hakkında Âküd Taraflardan birinin Sosyal Sigorta merciine verilen dilekçe, diğer Âküd Tarafın ilgili Sosyal Sigorta merciini, yardımın tesbit edilmesine veya re'sen yeniden tesbit edilmesine zorunlu kılar. Bir Sosyal Sigorta merciinin yardımın yeniden tesbiti muamelesine re'sen teşebbüs etmesi, diğer Âküd Tarafın Sosyal Sigorta merci için yardımın ilk olarak tesbit edilmesi, veya yeniden tesbit edilmesi bakımından bir müracaat olarak kabul edilir.

(7) Evvelce mevcut kararlar yardımın yeniden tesbit edilmesine mâni teşkil etmez.

Madde — 37.

Bu Anlaşma tasdik edilir. Tasdik belgeleri en kısa zamanda Ankara'da teati edilir.

Madde — 38.

Bu Anlaşma, tasdik belgelerinin teati edildiği tarihi takibeden ikinci takvim ayının birinci günü yürürlüğe girer.

Madde — 39.

Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalır. Âküd Taraflardan her biri, üç ay önce ihbarda bulunmak şartıyla Anlaşmayı feshedebilir.

Madde — 40.

(1) Bu Anlaşmanın yürürlükten kalkması halinde, yürürlükten kaldırıldığı tarihe kadar bu Anlaşmanın uygulanması dolayısıyla kazanılmış olan haklar devam eder.

(2) Bu Anlaşmanın yürürlükten kalkmasından önceki süreler için ileride kazanılması umulan haklar kaybolmaz. Bu haklar, Âküd Taraflar arasında varılacak bir anlaşım ile, böyle bir anlaşımaya varılmaması halinde ise, ilgili Sosyal Sigorta mercilerinin uyguladığı mevzuat ile korunur.

Usulü dairesinde yetkili kılınmış Anlaşmanın başında adları yazılı kimseler bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma Viyana'da 12 Ekim 1966 tarihinde, ikisi Türkçe ve ikisi de Almanca olmak üzere, dört orijinal nüsha halinde düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti adına :

Seyfi Turagay M. P.

Avusturya Cumhuriyeti adına :

Dr. Lujo Tomic - Sorinj M. P.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTURYA CUMHURİYETİ ARASINDAKİ SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASINA EK NİHAİ PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında bugün imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması münasebetiyle, Akıd Tarafların Anlaşmayı imzalayan yetkili temsilcileri aşağıda yazılı hususlarda mutabakata varmış olduklarını beyan ederler.

1. — Anlaşmanın 1 nei maddesi hakkında :

12 numarada zikredilen «Aylık» tâbiri, Avusturya mevzuatına göre aylığı gerekli halde iblâğ için yapılan zammı kapsamına almaz.

2. — Anlaşmanın 2 nei maddesi hakkında :

(1) nei fıkranın 1 numaralı bendinde zikredilen «Askerlik hizmetini yapmakta olanlar» tâbiri Ordu İkmal Talimatı gereğince bu durumda olanları da kapsar.

3. — Anlaşmanın 3 neu maddesi hakkında :

a) Anlaşmanın uygulanmasında, Avusturya vatandaşı tâbiri 11 Temmuz 1953, 1 Ocak 1961 veya 27 Kasım 1961 tarihlerinde Avusturya Cumhuriyeti ülkesinde muvakkat ikamet kaydını olmaksızın ikamet eden ve o tarihleri takibeden gündün itibaren «Volksdeutsche» olarak kabul edilen (Vatansız sayılan veya vatandaşlık durumları halledilmemiş olan ve Almanca konuşan) kimseleri de kapsar.

b) (2) nei fıkra hükmü, Avusturya Ticaret Deleşesi ve Federal Sanayi ve Ticaret Odası tarafından bu delege emrine verilen teknik personel ile bu odanın işçi temini ile iştigal eden temsilcileri hakkında da uygulanır.

4. — Anlaşmanın 4 neu maddesi hakkında :

a) (1) nei fıkra gereğince, Türk vatandaşlarının Avusturya vatandaşları ile eşit sayılmaları, aşağıdaki hallere mütaallik olarak Avusturya mevzuatında derpiş edilen şahsi şartların yerine getirilmesine bağılı değildir :

aa) Emeklilik (Rant) Sigortasında, 12 . 3 . 1938 tarihinden sonra ve 10 . 4 . 1945 tarihinden önce çalışma mahallindeki veya ikamet mahallindeki mevzuata göre mecburi veya ihtiyari sigortaya veya sigorta hakkına müsteniden o zamanki Alman Rant Sigortasında Avusturya dışında geçen prim ödeme sürelerinin nazara alınması,

bb) Kaza sigortasında, (aa) bendinde belirtilen süre içinde, Avusturya dışında vukubulan ve o zamanki Alman Devletinin kaza sigortası mevzuatına tabi işkazaları (Meslek hastalıkları) ndan ileri gelen tazminat mükellefiyetinin deruhde edilmesi.

b) Anlaşmanın uygulanmasında, Avusturya Emeklilik Sigortasında, diğer şartlar baki kalmak kaydıyla, aşağıda yazılı süreler muadil süreler olarak Türk vatandaşları için de muteberdir.

aa) Birinci Dünya Savaşında Avusturya - Macaristan Ordusunda veya müttelik devletlerden birinin ordusunda geçen sefer hizmeti süreleri ile buna muadil sayılan esarete (Sivillerin enterne edilmesinde) ve esaretten dönüşte yolda geçen süreler,

bb) İkinci Dünya Savaşında eski Alman Devleti Ordusunda veya müttelik devletler ordularında geçen sefer hizmeti süreleri, askerlik ve iş mükellefiyetinde geçen süreler ile bu sürelerle muadil sayılan âcil hizmetler veya hava taarruzlarına karşı korunma hizmetleri, esarete (Sivillerin enterne edilmesinde) ve esaretten dönüşte yolda geçen süreler.

Yukardaki hükümler, politik veya dinî sebeplerle veyahut ırk ayrılığı sebebiyle mağdur olanlara bâzi menfaatler sağlanması hakkındaki Avusturya mevzuatına tesir etmez.

c) Tahsil süresinin nazara alınması bu süreyi takibeden bir sefer hizmetine veya buna muadil sayılan bir süreye bağılı bulunuyorsa, yalnız (b) bendinde belirtilen süreler hesaba katılır.

1) Yabancı memleketlerdeki hizmetlere mütaallik emeklilik ve kaza sigortaları hakkındaki 22 Kasım 1961 tarihli Avusturya Kanunu Türk vatandaşları hakkında uygulanmaz.

5 — Anlaşmanın 5 nci maddesi hakkında :

Avusturya mevzuatı gereğince aylığın belirli hadde çıkarılması için ödenmesi gereken fark, aylığa hak kazanmış olan kimsenin diğer Âkid Taraf ülkesinde bulunması halinde ödenmez.

6 — Anlaşmanın 7 nci maddesi hakkında :

Bir Türk işyerinde çalışmakta olan kimseler, Avusturya mevzuatına göre ikamet şartlarını yerine getirmemiş olsalar dahi, Avusturya'da çalışıyorlarmış gibi kabul edilirler.

7 — Anlaşmanın 10 ncu maddesi hakkında :

Belirli bir bekleme süresinin doldurulmasında, Avusturya mevzuatına göre nazara alınan diğer süreler de sigortalılık süresi olarak kabul edilir.

8 — Anlaşmanın 12 nci maddesi hakkında :

a) (1) nci fıkra hükmü aşağıdaki kimseler hakkında uygulanır:

aa) Çalışmaları sebebiyle diğer Âkid Taraf ülkesinde bulunan kimselerle bunlara refakat eden geçindirmekle yükümlü oldukları kimseleri.

bb) Diğer Âkid Taraf ülkesinde oturan ailesine ziyaret maksadıyla o tarafta bulunan kimseler.

cc) Bir Âkid Taraf ülkesindeki Sosyal Sigorta Merciiine bağlı olarak sigortalı bulunan kimselerin diğer Âkid Taraf ülkesinde ikamet eden geçindirmekle yükümlü oldukları kimseleri.

dd) İkamet mahallindeki yetkili Sosyal Sigorta Mercii hesabına ayakta tedavi gören ve başka sebeplerle diğer Âkid Taraf ülkesinde bulunan kimseler.

b) Bu maddenin 1 ni fıkrası ile (3) - (6) nci fıkraları hükümleri, sigortalının vatandaşlık durumu nazara alınmaksızın uygulanır.

9 — Anlaşmanın 14 ncu maddesi hakkında :

a) (1) ve (2) nci fıkralar hükümleri, aylık veya gelir bağlanması için müracaat etmiş ve aylığa veya gelire müstahak olduğu anlaşılmış olan kimseler hakkında da uygulanır.

b) Aylık veya gelir almakta olanlara yapılacak sağlık yardımları hakkındaki (2) nci fıkranın uygulanmasında, Türkiye'de ikamet, Avusturya'da devamlı ikamet sayılır.

10 — Anlaşmanın 16 nci maddesi hakkında :

Avusturya Emeklilik ve Kaza Sigortasından aylık veya gelir almakta olanlara 14 ncu maddenin (2) nci fıkrası gereğince yapılan yardımların masrafları, Avusturya Sosyal Sigorta Mercileri Genel Birliğince emeklilerin bu Birliğe intikal eden hastalık sigortası primlerinden karşılanır.

11 — Anlaşmanın 18 nci maddeleri hakkında :

a) Sigortalılık sürelerinin hangi şekil ve esaslar dâhilinde nazara alınacağı hususu, sigortalılık sürelerinin geçtiği Âkid Taraf mevzuatına göre tayin edilir. Şöyle ki: Avusturya Emeklilik Sigortasına göre bir sigorta ayı Türk Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında 30 prim ödeme günü olarak, Türk mevzuatına göre üç aylık devreler itibarıyla tesbi tedikmesi halinde, bu sigortalılık sürelerini üçte biri Avusturya Emeklilik Sigortasında her bir takvim ayına isabet eden gün sayılı olarak hesaplanır.

b) (2) nci fıkrada bahis konusu edilen özelsigorta rejimi, Avusturya bakımından, Maden İşçilerinin Emeklilik Sigortasıdır. (2) nci fıkraya uygun olarak Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinin, Avusturya Maden İşçilerinin Emeklilik Sigortasında nazara alınabilmesi için, bu sürelerin, belirli Türk işyerlerinde veya belirli işçi grupuna dâhil kimseler tarafından yapılmış işlerde geçmiş olması şarttır. Âkid Tarafların Yetkili Makamları, 9 Eylül 1955 tarihli Genel Sosyal Sigorta hakkındaki Avusturya Federal Kanununun 16 nci maddesine uygun olarak, yukarıda yazılı işyeri ve iş nev'ini gösteren bir liste hazırlarlar.

12 — Anlaşmanın 19 ncu maddesi hakkında :

Her iki Âkid Tarafın Sosyal Sigorta Mercileri bu maddeyi aşağıdaki şekilde uyguladılar :

a) (3) ncu fıkranın uygulanmasında, Türk mevzuatına göre geçen 30 prim ödeme günü Avusturya mevzuatına göre bir sigorta ayı olarak, Avusturya mevzuatına göre geçen bir sigorta ayı Türk mevzuatına göre 30 prim ödeme günü olarak kabul edilir.

b) Aylık tutarının teesbitinde, munhasıran her iki tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerindeki kazançlar nazara alınır.

c) Avusturya mevzuatına göre, artırılmış aylık tutarının hesaplanmasında âzami sigortalılık ayı sayısı nazara alındığı takdirde, (3) ncü fıkranın (b) bendi gereğince tesbit olunacak kısmi aylıklar, yukarıda bahsi geçen âzami had nazara alınmaksızın, her iki Âkrd Tarafın Sosyal Sigorta Mercilerince nazara alınan sürelerin tamamına göre hesaplanır.

d) Avusturya Sosyal Sigorta Mercileri, (3) ncü fıkranın (a) bendi gereğince aylık tutarını tesbit ederken, sigortalılık sürelerinin hesaba katılma şekli hakkındaki Avusturya mevzuatını uygulamaksızın, Türkiye'ye ait aylığın hesaplanmasında nazara alınacak olan sigortalılık sürelerini hesaba katarlar.

e) Avusturya Sosyal Sigorta Mercileri, aylığın kesintiye tabi tutulması ve durdurulması hakkındaki Avusturya mevzuatını, (3) ncü fıkranın (a) bendine göre hesaplanan aylık miktarı hakkında uygularlar.

f) (3) ncü fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, muadil sürelerin nazara alınabilmesi maksadıyla Avusturya Emeklilik Sigortasına sonradan ödenmiş olan primler munzam prim olarak kabul edilemez.

g) Avusturya Sosyal Sigorta Mercilerince, 1 Ocak 1962 tarihinden önceki süreler için prime esas kazançların tesbit edilemediği hallerde, bu kazançlar, 31 Aralık 1946 tarihinde benzeri işçilerin günlük kazançları, mevzuat ile tâyin edilmiş katsayılarla çarpılarak ve prime esas olan âzami kazanç hadleri de göz önünde bulundurulularak tesbit edilir.

h) Türk mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerinin Avusturya Emeklilik Sigortasında tekabül ettiği mevzuatın tâyininde, yapılan işin nev'i ve mahiyeti esas tutulur. Yaşlılık veya mâlûllük sebebiyle Türk Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarından yardıma hak kazandıran veya vaktiyle kazandıran süreler nazara alınırken, sigorta vakasının oluşundan önce son defa yapılmış olan işin nev'i veya mahiyeti göz önünde bulundurulur.

Ancak, belirli bîr devredeki işin mahiyeti tesbit edilmediği takdirde, bu devre için nazara alınacak sigortalılık süresi, işçilerin Emekli Sigortasına tabi olarak geçmiş kabul edilir. Avusturya Maden İşçileri Emeklilik Sigortasında yardıma hak kazanılmasında Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinden yalnız 11 ncü maddenin (b) bendinde belirtilen süreler nazara alınır.

i) Gerek madenlerde yer altında çalışanlara ödenen teşvik zamlarına ve gerek maden müstahdemlerine ödenen aylığa hak kazanabilmesi için 11 ncü maddenin (b) bendinde belirtilen Türkiye'deki sigortalılık sürelerinden ancak Federal Avusturya Kanununun 9 numaralı ekinde tadadedilen ve orada gösterilen şartlara uygun olan işlerde geçen süreler nazara alınır. Avusturya Maden İşçileri Emekli Sigortasının ödeyeceği teşvik zammı (Knappschaftssold) nın nisbetinin tâyininde de, sadece yukarıda bahsolunan süreler göz önünde tutulmak suretiyle (3) ncü fıkra hükümleri uygulanır.

j) Avusturya Maden İşçileri Emeklilik Sigortasından maden işçilerine ödenen kıdem zammı (Bergmanstreuegeld) için Türkiye'de geçen sigortalılık süreleri nazara alınmaz.

k) Avusturya Emeklilik Sigortasından başka birinin sürekli yardımına muhtacolar için yapılan zamlar (3) ncü fıkranın (b) bendindeki oran dâhilinde azaltılmış limite göre ve Avusturya mevzuatı gereğince tâyin olunur.

l) (3) ncü fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, 11 ncü maddenin (b) bendinde zikredilen Avusturya Federal Kanununun dördüncü kısmında nazara alınmayan sigorta vakaları hakkında, Avusturya Sosyal Sigorta Mercii Türkiye'de geçmiş sigortalılık süreleri için artış miktarlarını 31 . 12 . 1946 tarihli mevzuatta belirttiği şekilde tesbit eder.

aa) Mâlûllük aylıklarında, hesaba dâhil edilen her hafta için, erkeklerde 40 g., kadınlarda 25 g.

bb) Yaşlılık aylıklarında, hesaba dâhil edilen her ay için, erkeklerde 2,70 S., kadınlarda 1,90 S.

cc) Maden işçilerine bağlanan tam aylıklarda (Knappschaftsvollrente) hesaba dâhil edilen her ay için, erkeklerde 4,60 S., kadınlarda 3,00 S.

dd) Madencilere bağlanan aylıklarda, hesaba dâhil edilen her ay için, erkeklerde 2,90 S., kadınlarda 1,90 S.

Ocak 1939 tarihinden önceki çalışma süreleri dolayısıyla Avusturya Emekli Sigortasından bir yardım yapılması gerektiğinde, Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinden, yalnız 31 Aralık 1938 tarihinden sonraki süreler için artırma miktarları uygulanır.

m) Avusturya Emeklilik Sigortasından ödenecek emekli aylığı ikramiyeleri Avusturya tarafından yapılan kısmi ödeme miktarında olur. Ancak bu takdirde 21 nci madde hükmü uygulanır.

13. Anlaşmanın 22 nci maddesi hakkında :

Yeniden vukubulan bir işkazası veya meslek hastalığı halinde, her iki vakayı birlikte müta-lâa etmek suretiyle gelir tutarının tesbiti hakkındaki Avusturya mevzuatı uygulanmaz.

14. Anlaşmanın 24 nci maddesi hakkında :

Bu hükümler, 8 nci maddenin 1 nci fıkrası anlamında işçiler söz konusu olduğu takdirde, bunların vatandaşlığına bakılmaksızın uygulanır.

Bu nihai protokol, Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının ayrılmaz parçasıdır. Bu nihai protokol Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girer ve Anlaşma yürürlükte bulunduğu müddetçe yürürlükte kalır.

Usulü dairesinde yetkili kılınmış bulunan Âkid Taraflar temsilcileri bu nihai protokolü imzalamış ve mühürlemişlerdir.

Bu nihai protokol Viyana'da 12 Ekim 1966 tarihinde, ikisi Türkçe, ikisi Almanca olmak üzere dört orijinal nüsha halinde düzenlenmiş olup her iki metin de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti adına :
Seyfi Turagay M. P.

Avusturya Cumhuriyeti adına :
Dr. Lujo Toncic - Sorinj M. P.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
28	79	264	51	35	911
32	42	78:79,117, 143:146	52	44	239
	43	158,159,198, 219:222		45	321:322,326, 333:334

II - Bu kanunu; Millet Meclisi, Çalışma ve Dışişleri, Cumhuriyet Senatosu, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/530